

Krunislav Stojanovski

Smrt Jamesa Joycea ili slikovno ovjeravanje nestvarnog

motivirano tekstovima knjige
Smrt Jamesa Joycea
autora Marijana Grakalića

Galerija
KRALUŠ
Pučko otvoreno učilište Sv. Ivan Zelina

02.06.
30.06.
2021.

Predgovor

Akademski Slikar Krunislav Stojanovski, poznat po svojim dinamičkim i aktivističkim slikarskim temperamentnim ekspresijama, u ovom ciklusu nastalom po književnom predlošku "Smrt Jamesa Joycea i druge priče" Marijana Grakalića, na velika vrata otvara put oslikavanja mitopoetske zbilje. Nadahnut pričama Stojanovski u potpuno samosvojnoj likovnoj naraciji vidi i pronalazi arhetipske elemente koje uvjerljivo slika u jednom dahu, naglašeno originalno i neponovljivo. Trenutak imaginacije postaje likovna priča jedne do sada neviđene dimenzije, ustvari, čitav kozmos rasprostranjen u onih bitnih i važnih unutarnjih mitova koji ispričani kroz književnost sada postaju i vizualni artefakti, osobna kronika videnja jedne zemlje, njezine epohe i dijalektike antropomorfnih i zoomorfih vizija koje su i inače stalna umjetnička tema ovog autora. Dobro i zlo, lijepo i ružno blisko i strano susreću se u upečatljivom likovnom izrazu u kojem gotovo da nema nikakve praznine. Žestina podjednako dominira i u crtežima i u koloriranim ekspresijama nastojeći ostaviti utisak pečata važnog za sjećanje, memoriju svijeta što ga dotiče i ispunjava. Oslikani likovi i trenuci jedinstveni su likovni ciklus prepun nadahnutih motiva i asocijativnosti, konceptualno sročen u jednu paralelnu a ipak prepoznatljivu i potresnu dimenziju koja povezuje čovjeka, njegovu sudbinu i stvaranje. Stojanovski se ovdje predstavlja kao majstor ovjeravanja nestvarnog.

Marijan Grakalić

O knjizi

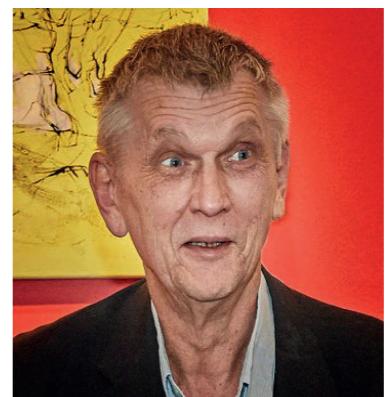
Marijan Grakalić je ugledni književnik i pjesnik. Autor je više književnih djela, a svako od tih djela je drugačije. Naime, pisana u različitim registrima, tehnikama, svaka knjiga predstavlja univerzum za sebe. Knjiga „Smrt Jamesa Joycea“ donosi niz maestralnih priča u kojima se ocrtava dvadeseto stoljeće, posebno njegova prva polovica kada u Europi započinje avangarda, kada se govori i piše o revoluciji, i kad umjetnici streme optimalnim projekcijama. Grakalićeve priče jesu vezane uz Istru, uz njezine toponime, njenu povijest, uz egzoduse i uz migracije koje se vežu za ljude iz tog kraja. Istra kao mjesto u kojem se miješaju različiti utjecaji, historijske mijene, Istra kao kozmopolitska struktura u kojoj žive pripadnici različitih naroda, ali i mjesto čudesne mitologije. Prva priča „Naš sin i otac Zeus“ predstavlja kozmognijsku naraciju u kojoj je istaknut i usud, prolaznost, ispadanje iz zlatnog doba. I kao da u potkama svih priča jest priča o bjegunstvu, izgnanstvu koje se samo manifestira u različitim oblicima: izgnanstvo zbog ratova, izgnanstvo zbog ideologija, ali prije svega izgnanstvo čovjeka koji sluti apokalipsu, pa se zapravo okreće samom sebi, no nekad i taj bijeg nije moguć zbog obiteljskih i društvenih hereditarnosti koje obilježavaju ljudski život. U Grakalićevim pričama spominju se brojni književni, filozofski i historiozofski tekstovi, brojni europski pisci, revolucionari, povijesne ličnosti. Kao u nekoj fantazmagoriji, jukstaponira se mitološko, povijesno i svakodnevno, pa nastaju začudne priče koje u sebi sadrže nešto kozmičko, metafizičko i istovremeno, angažirano. U temelju svega jest sloboda pojedinca, oslobođenje koje je smisao umjetnosti, ali i čeznuće za oslobođenjem u društvu koje na žalost ostaje tek trpka želja onih koji promišljaju svijet. Čitatelji ove knjige uživat će u sjajnim disputima, doživljajima i tumačenjima, u besprijekornim stilističkim i jezičnim bravurama, u suptilnim opisima atmosfere, snovitosti koja je sjajno uklopljena uz unutrašnja stanja Grakalićevih likova. Prijelomni događaji koje opisuje, ratovi, logori, zbjegovi, koji se odražavaju na život pojedinaca, su izmagnuti od povijesne determiniranosti i pretočeni su u kozmičko, u poetsko koje također jest karakteristika ovih priča. Savršena ravnoteža dijaloga i opisa, priče i egzegeze. „Smrt Jamesa Joycea“ oslikava jednu epohu, njene zanose i deziluzije, podozrivost prema državnom Levijatanu, prihvatanje sumornosti i surovosti svijeta, te zagovor slobode i iznad svega, antifašizama. U Grakalićevim pričama na kraju je Vrijeme koje jest i koje nije, glavni junak, kao i ta svijest o smrtnosti čovjeka, o povezanosti živih i mrtvih. Premda je mjesto odrješenja daleko, i premda se čini da je i vrijeme nestalo, pa se zbog toga sve čini nestvarno, ostaju ipak i mirisi djetinjstva, sjećanje na polja makova i na plavo more. I pisac stoga zaključuje „Nekako mi je važno da je još tamo iako više nije isto kao nekad“.

Darija Žilić

Krunislav Stojanovski rođen je 1969. u Skopju. Diplomirao 1998. slikarstvo na ALU u Zagrebu, u klasi prof. Đure Sedera. 1997. studirao Public Art u klasi Dr. Agnes Denes (SAD), na SOMMERAKADEMIE Salzburg, Austria. 1998. profesionalno radi i usavršava se u Cable Factory, Helsinki, Finska. Član HDLU od 1997., a HZSU-a od 2004. U periodu 1990-2001. radio je kao novinar na području kulture i bavi se restauriranjem zidnih slika. Od 1995. do danas inicira i organizira različite umjetničke projekte međunarodnog karaktera. Bavi se slikanjem, crtanjem, ambijentalnim instalacijama, fotografijom, videom, pisanjem i edukacijom. U svojim umjetničkim djelima često ekspresionistički problematizira situaciju pojedinca i svijeta.

Kontakt
e-mail: stojanovski.kruno@gmail.com
mobilni tel.: +385 95 5053 350

Marijan Grakalić (1957.), pjesnik i književnik, autor više knjiga: historiozofska monografija "Duhovnosti novog doba" (1995.), roman „U pandžama pohotnog zmaja, podnaslov „Petparački roman iz zagrebačkog fin de siecla“ (2010.), pjesnička knjiga "Pjesma od formata" (Semafora 2010.), intimistički kaidani "Arkadijski brevijar" (Hipnotika 2011.), kratke priče "Intimna sanjarica Zagreba" (Antibarbarus 2013.), zapažen i nagradivan roman "Bivši čovjek" (Semafora 2015.), zbirkapjesama "Pjesme izgubljenih ljjeta" (Litteris, 2019.). "Samuraji šanka – haiku upute za vitezove čaše u Zelinskom kraju" (TZ Zelina 19920) i sada zbirke priča "Smrt Jamesa Joycea" (Shura publikacije 1921). Pokretač je Gornjogradskog književnog festivala (2013.) i portala za književnost i kulturu u prijelomu epohe Radio Gornji Grad.

Kontakt
e-mail: marijan.grakalic@live.com
mobilni tel.: +385 92 3022 916